

Santi Carulla, cantant de Los Mustang, plantat en una taula petitòria d'una col·lecta benèfica a favor de la Creu Roja, el 1965.

El servei militar, gran tea

Espanyols famosos i anònims, *enxufats* i castigats, amb o sense galons, passen revista a les incongruències, els abusos i les tècniques de vagància que van viure en la mili obligatòria que s'acaba.

RAMON MIRAVITLLAS

Adiós, con el corazón..., han cantat joiosos la majoria de veterans assedegats de Glòria, no pas de la castrense, sinó de la seva nòvia Glòria, o Teresa o Maripili, al llicenciar-se d'un model de servei a files que ara s'acaba, molt després que entressin en crisi el tipus d'Exèrcit i els valors que l'animaven.

Els mossos cridats aquest any, la lleva que ara s'estrena, són gairebé els últims que compliran el vituperat servei militar obligatori. Sembla arribada la millor perspectiva per jutjar el llegat social d'aquest món tragicòmic

d'ideals, pèus suats, brams, polls, heroicitats, borratxeres, bravates, músculs, arengues, escambres, pólvora, bromur, sacrificis, vomitades, petaques, cap alçat, pit enfora i "a cobrir-se" per nassos, on la nòvia és un fusell i els que manen a vegades són menys instruits que els seus alumnes.

"La mili et fa un home, prepa-

L'alferes Gutiérrez Díaz va ser arrestat per oferir dues vegades un diari a un tinent coronel

ra per al món, iguala rics i pobres, ensenya a obeir i a donar un any a la societat", al·legaven uns. "La mili és una escola d'agressivitat i d'enxufisme, una pèrdua de temps, una universitat anacrònica amb pautes d'obediència cega, on un es pot doctorar en il·lògica, alcoholisme i escaqueig; una explotació de majordoms i criats de tota classe per als comandaments", argumentaven altres. Vet aquí els pros i els contres del servei a files en els últims 60 anys, d'acord amb les vivències dels seus herois quotidians.

El 1947, les milícies universitàries d'Antoni Gutiérrez Díaz, líder històric del PSUC, ja no van començar amb bon peu. "Jo era de la primera promoció de Castillejos i no hi havia res preparat.

Vam haver de caminar un bon tros per arribar al campament, on hi havia poca aigua, i muntar les tendes nosaltres mateixos sobre un terra de còdols, tot bastant dur".

El Guti, a cavall

Després de dos estius seguits, el cavaller aspirant caqui per fora i roig per dins en va sortir alferes i, a l'acabar Medicina, el 1953, va fer sis mesos de pràctiques en una caserna de Mataró. "Hi vaig conèixer Oriol Martorell i vaig poder satisfer una il·lusió de la meua infantesa: enfil·lar-me a un cavall". Una il·lusió que també va tenir mal peu, o més ben dit, mala peül·la. Genet i muntura anaven amb molts ímpetus. "Al principi em tirava a terra. Després ja no he tomat a muntar per falta d'ocasió". ¿Perquè l'equitació és cosa de rics? "És clar".

Gutiérrez procurava pernòctar a Barcelona, però no es deslliurava de les guàrdies. "Quan

Passa a la pàgina següent

L'OPINIÓ

Josep Maria Ràfols

Ardor guerrer

El gran avantatge és que tenim una memòria selectiva recordem les bones estones i girem full ben de preser d'horrible, allò, amb la inacabable sensació d'ins més d'un any de vida amb l'altra gran estrella de la l'obediència fins a l'absurd, per sobre de qualsevol constant humiliació personal.

La meua principal contribució a la defensa de la els dies que el meu capità tenia guàrdia. Després de havia de portar-li l'estufa de butà del despatx a casa feia guàrdia a distància, i passar per un restaurant a que tenia encarregada. Una altra gran mostra d'ard consistia a anar de copilot a fer encàrrecs amb el c quan aparcava en doble fila quedar-me dins del coti un guàrdia.

No era per riure, sinó patètic. Milers de joves pe miserablement sense cap objectiu. Només perpetu irracionalitat.

L'últim dia de la mili, dos dels soldats mallorquí port de Palma a acomiadar-nos es van despertar l' de l'estàtua de Colom, a Barcelona. Per sort se'ls i ficar-se al vaixell i no llançar-se a l'aigua borratxos. fet homes.

e l'absurd

Passa a la pàgina seqüent

Ve de la pàgina anterior

per així elegir cos i destí, i reconeix haver estat el nen maco de Jaén 25 a Pedralbes. "Anava amb molts corretjans, de figura decorativa, com a gastador, però vaig fugir dels galons; als que es feien caporals els tocaven reforços i guàrdies, i això no em convenia en un servei de 20 mesos".

El març del 1965 la mili havia partit per la meitat l'ascensió de Los Mustang a l'univers pop, amb el seu hit *Yo que no vivo sin ti*. Los Mustang van haver de viure sense suport. "La mili no es va notar en les vendes, però sí en les actuacions; els representants artístics van perdre la confiança en nosaltres i en col·locaven d'altres. La seva filosofia era: 'Si volen alguna cosa, que tomin'".

El 'mustang' i la 'rabera'

El soldat Carulla va aprendre més aviat poc al campament. "Només allò de *cabeza, cuerpo, puente y rabera*", recita. ¿I això què és? "La caixa dels mecanismes del mosquetó". ¿I la *rabera*? "Ve de *raho*". Després, com a assistent del governador militar Francisco Serrano Arias, un general que per sort seva coneixia Los Mustang, el cantant no ho va passar gens malament: a l'oficina fins a les 2 del migdia. "Però les millors milis que he vist van ser les d'un jugador de golf i un mecànic de cotxes".

Aplicant la lògica de l'Exèrcit, Carulla no va poder fer concerts quan volia però sí que en va fer quan no volia. "Una nit, acampat a Talam, em va venir un coronel

Un tinent ebri va obligar el vocalista de Los Mustang a cantar 'El huerfanito'

borratxo i amb ganes de gresca, ordenant-me: 'Tu véns a cantar a Tremp'. El coronel em va amagar a la part posterior del cotxe i a l'arribar al lloc de guàrdia, va començar els sentinelles: 'Ni se us acudeix mirar al darrere'. ¡Anava pet conduint!".

A l'arribar a Tremp, Carulla es va trobar davant d'un grup de folklòrics andalusos i una altra ordre del coronel: "Endavant: canta *El huerfanito*". A les seves ordres, Carulla va atacar la lletra, que encara entonia com si fos avui: "Por yo venir a este mundo, perdí mi 'mare' su via i qué pesar más profundo no tener 'mare' querillaa". Entre l'extens repertori de Tremp, també va cantar *Campanera*. "A les 8 del matí va tornar a deixar-me a Talam i al cap de poc temps em va arribar un permís de deu dies".

Una altra incoherència, així mateix amb música de fons, va ser la mili de Jordi Hurtado. "El Bernesga és un riu de Lleó", aclareix amb aire de concursant petulant, i el CIR es deia El Ferral del Bernesga, un lloc on no crec que torni mai". El recluta Hurtado, a l'entrevista el sòrdid campament que coronava aquella muntanya, segur que va dir "sí ho arribo a saber, no vinc" o una cosa pitjor. "Tenia imatge de camp de concentració".

El 1978 Hurtado era només una promesa de Radio Juventud, sense celebrat ni *enxufe*, però després d'un trimestre de fred, pèl patates i dormisqueria ima-

Els que se'n van deslluirar

ALBERT RAMIS

Lluís Gomis, bateria dels Sirex, a l'Estació de França, en la qual es va amagar per no pujar al comboi de mossos.

El bateria que va pagar i el cantant que va fingir

Alguns artistes van fer miracles amb el quadre mèdic d'exclusions. "Estava tres dies sense dormir i prenent centràmines abans de cada revisió", revela Miquel Cors, antigament cantant compromès i canetista. El 1969 Cors va al·legar abans del sorteig el seu mal des de petit, un buf cardíac "només funcional", però realçant-lo amb pastilles i esforços perquè deixessin marca en els tres exàmens. "Intentava esgotar-me pujant escales i el Tibidabo".

La tàctica, segons van alertar a Cors, no sempre donava fruit. "Segons com t'aussulen, atrapan el buf o no". Hi va haver una quarta revisió que va ser un calvari. "Entre les nits sense aclucar l'ull i les centràmines, em vaig marejar a la radiografia. Va ser horrible". No obstant, hi va haver èxit. "Un metge amic em va dir que si m'haguessin auscultat estirat, no haurien detectat el buf".

L'avui actor, de 51 anys, diu que les agúcies clíniques eren usuals entre els estudiants per evitar un batalló disciplinari. Posa l'exemple del seu germà Xavier, líder del sindicat democràtic (SDEUB) a Dret, a qui li havia caigut Sidi l'ini. "Van saber que el 70% de la població té un focus epiléptic irritable que s'activa amb centràmines i nits en blanc. Ho vam fer tot per provocar l'atac d'epilepsia, però el Xavier no tenia focus".

La sort, no obstant, va venir en forma de reverenda. "Un oncle nostre coneixia un germà de la superiora de l'Hospital Militar". Gràcies a la religiosa, la causa per epilepsia va anar sobrevivint, però les autoritats castrenses volien més proves: "Volem parlar amb la seva mare", van dir a Xavier Cors. "La meua mare -recorda Miquel- va considerar que allò era aberrant, però va aconseguir l'objectiu". ¿Com? "Les epilèpsies solen procedir de problemes en el part i la meua mare, molt ben allionada, va explicar fil per randa com el nen es va enrotllar en el cordó umbilical i problemes de placenta".

L'Antoni de Poble Nou revela un altre truc. "A un amic mio, amb tres diòptries, li van dir que si durant un any es calava ulleres per cinc diòptries perdria vista fins a tenir les quatre per a l'exclusió. Ho va fer i se'n va deslluirar amb quatre diòptries".

El cas de Lluís Gomis, bateria de Los Sirex, va tenir molt suspens. "Si vols fer alguna cosa per deslluirar-te'n, els generals no es mullen; has de moure una mica més a baix", li havien dit. Setembre del 1965. La discogràfica del conjunt va donar 100.000 pessetes per a l'operació, 60.000 en un

Miquel Cors, davant de l'Hospital Militar de Barcelona.

Seat 600 i la resta en un collaret de perles. ¿Servirien? Van cridar Gomis al campament d'Almadrava Camposoto, a San Fernando.

El mossos estava a les 6 del matí amb uns quants centenars de mossos més a l'Estació de França, esperant el seu tren borreguer, quan un cap de l'expedició li va assenyalar els lavabos. "Em vaig posar a les latrines, que tenien les portes com del Far West -reviu Gomis-, els peus i el *petate* enlaira, i el cor a mil per hora". El tren va sortir i ell es va quedar.

Al cap de dues hores, va sentir uns cops. "Ja pots sortir". El seu representant, Laso de la Vega, el va portar a Madrid en avió i d'allà a Sevilla en taxi. "Has d'arribar just quan ho faci el tren". A l'estació andalusa, el recluta per lliure es va confondre entre la massa que baixava del borreguer. Eren les 9 del vespre quan Gomis va albirar Camposoto. "Feia fred i humitat, i ens miraven des de les finestres. ¡Que lleig que era!".

"Quanta mili et menjaràs!", l'amenaçava algun superior. Després d'una nit al CIR el van portar a l'hospital. "Un convent on em van mirar la sang i l'orina; jo tenia un cul així de petit". Una monja va donar la primera bona nova: "Vagi a la porta principal, vostè ja no farà nit aquí". A la porta hi havia Laso per portar-lo a un hotel.

del general venia a vacunar el gos, era la revolució".

Perquè Hurtado es veïes posat de cop en un xalet per a minories selectes, "vuit o deu persones de tropa", entre veterinaris

de carrera, fent un dia nòmies i l'altre informes de la pesta porcina, el destí va haver de proporcionar-li una cosa gran. En efecte, quan ja anava a jurar bandera, el Jordi es va trobar al departa-

A l'espera de la decisió, Gomis s'havia de presentar cada matí a l'hospital. "Per a l'electrocardiograma, fes flexions", recomanava el mànager. "Menja't això", i li allargava mig quilo de pemil. "Tot estava pactat -creia Gomis amb reserves-, però almenys les anàlisis havien de donar alguna alteració".

Pell de gallina al tribunal

Al cap d'una setmana va ser citat pel tribunal amb altres. "Sortien d'allà fets pols, ja que estaven malalts de veritat. I a mi, que em posava malalt assegut allà veient-t'ho, no em cridaven". Ho van fer al cap de mitja hora. Gomis es va veure davant el tribunal i se li va posar la pell de gallina. Va percebre una confidència: "És aquest". El músic ho descriu encara amb canyeli: "Es va aixecar un alferes metge i em va dir: 'L'auscultaré'. A cau d'orella va murmurar: 'Tienes más cuento que Calleja'. Jo vaig pensar: m'han descobert; ara em putejaran". El tribunal em va ordenar: "Surti un moment". Me'n vaig anar al pati. Si no li sortia bé l'assumpte, passaria com a la seva cançó *La escoba*: quantes coses escombraria!

Quinze minuts d'espera i més taquígrafia. "Ja pot entrar". El tribunal l'escrivia. "Recluta Luis Gomis, aquest tribunal el dona útil per als serveis auxiliars... (Aquí van fer una llarga pausa -ressalta Gomis- i se'm van quedar mirant, perquè s'hi delectaven)... però tenint en compte l'excés de contingent, en queda alliberat".

L'efimer recluta va tornar el *petate*, però hi faltava una forquilla. El furrier el va increpar. "Volia diners, però no n'hi vaig donar". Finalment li van donar la carilla. "Ja se'n pot anar". ¡Ull! "Estava a 15 metres de la tanca però em semblaven quilòmetres i em deia: encara m'enganxaran". A la porta l'esperava un cotxe i al volant, és clar, Laso, per convidar-lo a una mariscada a Cadis.

"Una setmana després, Los Sirex actuàvem, gratis, a Ceuta". La discogràfica es va rescabalar de la inversió descomptant a Gomis les 100.000 pessetes dels *royalties* dels seus discos.

ment de destins un conveï de Sant Feliu de Llobregat. "Al CIR érem quatre del poble i li vaig demanar: 'Col·loca'ns a tots'. I ens va col·locar: tots a oficines". Una bicoca.

Gràcies a bre del dissetres, el locutor havia un seri admirador de 'Jorge, acoi cassel'. Jo t l'aconseguia permís".

Les com -"Jorge, un c questra". "I l manera que vestit de pais segons la se va subornar jancant lots i sagament i de tot el servei".

"La meua lesèrie MASI sentador de sa aquest ex jo feia anàlisi prè de la mi tot estava e nàvem les m gent al bar, i cert, hi havié que cada dia via de trobar tates de l'esrr".

En una un cions són in que n'hi hagu declaraven igi ces de ranxo ners dels que

El 6 de quan es va vo cap Hurtado "Tenien fotos però els diver ven revista fir buscant partit vessàvem una via un quadro

Jordi Hurtado analitza el seu se feia broc amb les

i no retirat, c ments mirava la missa pels c Immaculada F present. No, le entrar mai a la

Vallvé i l'imper

"El 1960, t base aèria de fotografia de aquesta dedic del Aire con porvenir", com Vallvé, llavors conseller d'Ag després eurodij al Parlament. l gran", el 18 de la jura i altres, companys els ne d'aviació, i campos y trinc trellas matinales, cionals, del Imp ras".

Ironitza Vall missatge va ar però, així sí, a val fer salut", i fidel premonit polític agrari, si base aèria de aeroport magni port civil de Rei d'oliveres i de c porcos, una hangar d'avió llet de granja, i eren molt bons

Els treball es duïen a ten

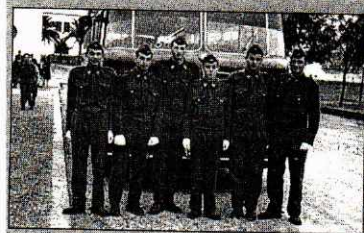
LES FOTOS

(mig); desfila com a aspirant a alferes a Castillejos, el 1969.

Enrique Lacalle (a dalt, 1973) diu que la mili el va espavilar; el veteriner Jorge Hurtado (esquerra, 1978) no va veure cap animal; i José Luis Coll (a sota, 1953) va lluitar amb tancs de fusta.

pressupost podia esperar, però jo vaig trigar a treure'm del cap aquell malson".

Amb 21 anys, el soldat Jorge Solé Tura es va examinar d'ingrés, el 1951 va aprovar primer i segon de batallerat; al setembre, tercer i quart, i el juny del 52, poca misèria, li va tocar examinar-se de cinquè, sisè i setè el mateix dia: ¡36 assignatures! "Entrava i sortia de les aules com aquells actors teatrals que feien tots els papers a la vegada i vaig acabar sense saber ben bé on era". Al setembre va salvar l'examen d'Estat.

Menys eminent era Solé Tura com a membre del Quart regiment de Sapadors, els que instal·len ponts per travessar rius. "Una vegada vam posar un pont, però ens van sobrar tantes peces que no sabíem on ficar-les perquè el general no ho sabés".

El soldat amb ànima d'humorista José Luis Coll també va lluitar en una altra singular brigada contra tancs. "Tiràvem unes bombes de fusta per l'escotilla, però un dia hi vam llançar bombes de veritat i un recluta es va

Xavier Trias va haver de tallar pins i plantar-los sense arrels per alegrar una piscina

cagar als pantalons".

Les incoherències no s'aturaven en els regnes animal i mineral, sinó que afectaven de ple el vegetal. Xavier Trias, 46 anys, conseller de la Presidència, va fer la mili el 69, es va graduar d'alferes a Castillejos i s'ho va passar "molt bé" els últims quatre mesos a Berga. De la seva etapa al campament recorda que es va construir una piscina, i que la inauguració havia de tenir lloc precisament el dia de la jura de bandera, un cúmul d'esdeveniments al qual es va convidar el llavors príncep Joan Carles.

Els arbres del cavaller Trias

"La piscina -evoca Trias- estava en una esplanada no gaire maca, ja que no hi havia cap classe de vegetació. Per adornar-la, ens van fer talar pins del bosc i plantar-los una vegada tallats, sense arrels, a l'esplanada, perquè llúissin el dia inaugural. Ho vam haver de fer sense discutir i cantant amb alegria".

Una ordre, tot i que sigui un atemptat ecològic, no es dialoga mai. Aquí hi ha un altre exemple,

Passa a la pàgina següent

als, la gran vegada, ins hi havia renament, i un comunista estat en què l de la regió Saragossa", comunicat? lio: l'avione- "aparell de i C la tenen mnicat es mes -evoca xconseller- anviaven de diligent el ' ministre de a li passava ix. "¡No sé ribar a ma- onfessa-, i

les fèiem ressuscitar el mes següent per poder quadrar les xifres". L'ardit oficinista combatia diàriament contra els comptes desmanegats, ja que el nombre d'altres i baixes que enviava cada companyia no coincidí mai amb el full de control.

Els caps de Solé Tura

Per a l'exdiputat del PSUC i pare de la Constitució, que la va voler fer de voluntari a Barcelona, la mili va suposar un tomb formidable. Hi va entrar el 1949, sent un forner amb estudis primaris i ànsies d'aprofitar el temps lliure que li deixava la massa, i en va sortir el 1952 estudiant primer de Dret, ruboritzat pel fet d'anar a classe d'uniforme.

Solé Tura no posseeix una

Solé Tura 'matava' i 'ressuscitava' mules cada mes per fer quadrar els comptes

agradable memòria dels seus caps de la caserna de Lepant. "Hi predominaven els mediocres, amb una carrera marcada per la Guerra Civil i una postguerra que no havia acabat, i mentalitat d'exèrcit d'ocupació". I si els caps eren rancis, el material estava a la ratlla del ridícul. "Apreniem la lluita antiblindats amb grana-

des fictícies i uns tancs de fusta que empenyien per darrere un parell de companys".

"Ens arrossegàvem aproximant-nos als tancs i, a una certa distància, quan el tinent cridava '¡jaral!', fèiem veure que llançàvem coses. Era com la mímica d'una pel·lícula muda".

Els exercicis amb explosius, a la platja del far del Prat, gairebé van costar un disgust. "Vam estar a punt de reventar tots perquè la metxa no s'encenia a temps o anava més de pressa del que estava previst o els mecanismes elèctrics fallaven quan els tocàvem i es posaven en marxa quan estàvem distrets. "Era psicodèlic. ¡Les vegades que vam haver de llançar-nos a terra de cop i voltar!"

Els oficials de milícies no des-

pertaven simpaties entre la soldadesca. "Vaig fer la meua primera guàrdia sota les ordres d'un jove arquitecte i alferes anomenat Oriol Bohigas. Quan mig segle després Solé Tura escriu a Bohigas, encapçala la missiva així: "Apreciat alferes". I viceversa: "Estimat soldat ras".

El pitjor calvari va ser la vaga de tramvies del 51, aquarterada la tropa amb les guerres calades i dormint amb les municions, per si havien de sortir sense saber gaire bé per què. "L'atmosfera era de guerra i que tot era possible. Jo havia d'anar urgentment a Capitania per un assumpte de pressupost i l'oficial de guàrdia em va dir: 'Has d'anar sol i amb una pistola carregada per disparar contra qualsevol agressor'. Al final es va decidir que el

Es ven platea a preu de galliner.

Aconseguiu els millors seients a un preu molt baix a la nova promoció de sofàs i butaques de Mobles Maldà. Una promoció amb butaques des de 45.500 ptes. i sofàs des de 87.500 ptes. Tot dins d'una àmplia varietat de models perquè puguis triar el teu. Aprofita-ho mentre duri, són els millors preus i amb una gran qualitat, la qualitat de platea.

Carrer del Pi, 1 (Galeries Maldà).

Tel.: 93 318 47 04 Barcelona

Pàrquings Saba gratuïts.

MOBLES
MALDA
TOT LLAR